

قانون تأسیس شرکت هواپیمایی ملی ایران و مقررات بهره‌برداری هوایی کشوری -
مصوب ۱۳۴۵/۴/۱۴

ماده	به منظور حمل و نقل مسافر و بار و محمولات پستی در داخل و خارج کشور و انجام امور مربوط
۱	به هواپیمایی بازرگانی شرکتی سهامی به نام (شرکت هواپیمایی ملی ایران) تشکیل می‌گردد.

ماده ۲ - سرمایه شرکت هواپیمایی ملی ایران پانصد میلیون ریال است تمام سرمایه شرکت توسط دولت تعهد و پنجاه درصد آن به شرح زیر پرداخت شده است:

الف - پنجاه میلیون ریال نقداً پرداخت شده است.

ب - سه فروند هواپیمای وایکانت به ارزش یکصد میلیون ریال.

ج - بیست میلیون ریال از محل بهای یک فروند هواپیمای وایکانت اختصاصی (که ارزش آن معادل مبلغ هفتاد میلیون ریال تعیین گردیده) تأمین و پنجاه میلیون ریال تتمه بهای هواپیمای مزبور که متعلق به شرکت هواپیمایی ملی ایران می‌باشد دین شرکت مزبور است که باید تا آخر سال ۱۳۴۶ به دولت مسترد نماید.

د - یازده میلیون و پانصد هزار ریال طبق قانون بودجه سال ۱۳۴۲ کل کشور تصویب و پرداخت شده است.

ه - شصت و هشت میلیون و پانصد هزار ریال طبق قانون بودجه سال ۱۳۴۳ کل کشور تصویب و پرداخت شده است.

ماده ۳ - سهام شرکت هواپیمایی ملی ایران متعلق به دولت و با نام و غیر قابل انتقال می‌باشد.

تبصره - اداره کل هواپیمایی کشوری مکلف است وجوهی را که اشخاص و مؤسسات برای خرید سهام شرکت هواپیمایی ملی ایران تودیع نموده‌اند از حساب مربوط و بهره آن را به میزان ۶۰٪ در سال از تاریخ تودیع تا تاریخ رد وجه تودیع شده از محل درآمد شرکت هواپیمایی ملی ایران پرداخت کند.

ماده ۴ - شرکت هواپیمایی ایران با تمام تشکیلات و دارایی و اعتبارات و دیون و اختیارات و امتیازات و تعهدات و حقوق مکتسبه داخلی و بین‌المللی ضمیمه شرکت هواپیمایی ملی ایران گردیده و شرکت هواپیمایی ملی ایران از هر حیث قائم مقام قانونی شرکت هواپیمایی ایران شناخته می‌شود.

تبصره - شرکت هواپیمایی ملی ایران مجاز است آن عده از کارمندان و کارگران شرکت سابق هواپیمایی ایران را که مورد نیاز باشند در خدمت ابقاء و با آنان طبق مقررات استخدامی مخصوص شرکت هواپیمایی ملی ایران رفتار نماید.

ماده ۵ - از تاریخ تأسیس شرکت هواپیمایی ملی ایران حق بهره‌برداری هوایی به منظور حمل و نقل اشخاص و اشیاء به وسیله هواپیماهای سنگین وزن منحصراً به شرکت هواپیمایی ملی ایران واگذار می‌گردد و شرکت مذکور به عنوان تنها شرکت هواپیمایی ایرانی برای استفاده از حقوق مندرج در قراردادها و موافقت‌نامه‌ها و اجازه‌نامه‌های مربوط به برقراری سرویس‌های منعقد بین دولت‌های شاهنشاهی و سایر کشورها شناخته می‌شود.

تبصره ۱ - منظور از هواپیماهای سنگین وزن مذکور در این ماده هواپیماهایی هستند که وزن کل آنها اعم از هواپیما - تجهیزات - سوخت روغن سرنشین - بار و مسافر از یازده هزار و هشتصد و هشتاد و پنج کیلوگرم بیشتر باشد.

تبصره ۲ - مؤسسات هواپیمایی ایرانی به استثناء شرکت هواپیمایی ملی ایران که طبق مقررات مربوط مشغول فعالیت بوده و عملیات پروازی انجام می دهند و همچنین مؤسسات هواپیمایی ایرانی دیگر که در آینده با رعایت قانون پروانه یا اجازه نامه لازم تحصیل نمایند فقط می توانند با هواپیماهایی که وزن کل آنها یازده هزار و هشتصد و هشتاد و پنج کیلوگرم یا کمتر باشد به حمل و نقل هوایی مسافر و بار یا هر نوع پرواز بازرگانی مبادرت نمایند.

تبصره ۳ - صدور پروانه یا اجازه نامه بهره برداری هوایی برای مؤسسات مذکور در تبصره ۲ این ماده به منظور حمل و نقل هوایی مسافر و بار به طور منظم مشروط بر آن است که شرکت هواپیمایی ملی ایران ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ کتبی اداره کل هواپیمایی کشوری سرویس منظم مورد درخواست را دائر نماید یا پس از دائر شدن سرویس منظم مزبور را برای مدتی بیش از سه ماه تعطیل کند.

ماده ۶ - کلیه مسافرین و بارهایی که به استثناء پست از طریق هوایی به هزینه وزارتخانه ها و سازمان های دولتی یا وابسته به دولت خارج از کشور و بالعکس فرستاده می شود باید به مباشرت یا به توسط شرکت هواپیمایی ملی ایران انجام شود.

تبصره - مؤسسات دولتی و وابسته به دولت مذکور در این ماده عبارتند از هر سازمان - بنگاه - شرکت - بانک و هر نوع مؤسسه دیگری که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق به دولت بوده و یا اداره امور آن زیر نظر دستگاه های دولتی باشد.

ماده ۷ - از تاریخ تصویب این قانون نمایندگی کل (آژانس ژنرال) شرکت ها و مؤسسات هواپیمایی خارجی در ایران و انجام خدمات فنی هواپیما (هندلینگ) منحصر به شرکت هواپیمایی ملی ایران است. تبصره ۱ - شرکت مزبور مجاز است نمایندگی کل شرکت ها و مؤسسات هواپیمایی خارجی را اداره نماید و یا به مسئولیت خود با حفظ اختیار نظارت به مؤسسات و اشخاص ذیصلاحیت واگذار کند.

تبصره ۲ - نمایندگی های کل که تاریخ تصویب این قانون تأسیس شده اند مشمول مقررات این ماده نیستند و می توانند با رعایت مقررات مربوط به کار خود ادامه دهند.

ماده	شرکت هواپیمایی ملی ایران دارای استقلال مالی و سازمانی است و طبق اصول بازرگانی اداره می شود و مشمول قانون محاسبات عمومی و قوانین و مقررات معاملاتی و استخدامی و مالی مربوط به مؤسسات دولتی و وابسته به دولت نیست و تابع اساسنامه و آیین نامه های پیش بینی شده در تبصره یک خواهد بود مگر در مواردی که در قانون خلاف آن تصریح و از شرکت هواپیمایی ملی ایران نام برده شود.
------	--

تبصره ۱ - دولت مکلف است اساسنامه و آیین نامه های مذکور در این ماده را ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و برای تصویب به کمیسیون های مشترک راه و دارایی مجلسین تقدیم کند مقررات فعلی تا تصویب اساسنامه و آیین نامه ها اجراء می شود.

تبصره ۲ - شرکت هواپیمایی ملی ایران مجاز است متخصصین و مشاورین خارجی را با تحصیل پروانه کار برای استفاده در انجام امور مربوط به استخدام نماید در صورت وجود متخصصین و مشاورین هم طراز ایرانی حق تقدم با ایرانی خواهد بود.

ماده ۹ - شرکت هواپیمایی ملی ایران به مؤسسات مذکور در تبصره ۲ ماده ۵ این قانون از پرداخت مالیات بر درآمد و هر گونه مالیات و عوارض و حق الثبت مربوط به هواپیما و وسائل فنی و مسافرتی آن معاف هستند.

ماده ۱۰ - شرکت هواپیمایی ملی ایران و مؤسسات مذکور در تبصره ۲ ماده ۵ این قانون از پرداخت حقوق و هزینه گمرکی (به استثناء باربری و انبارداری) و سود بازرگانی که به اشیاء مندرج در مواد ۱۱ و ۱۲ این قانون تعلق می‌گیرد معاف هستند.

ماده ۱۱ - به شرکت هواپیمایی ملی ایران اجازه داده می‌شود اشیاء مشروحه زیر را ولو مصرف مشابه داشته و یا در تعرفه گمرکی غیر مجاز یا ممنوع الورد باشد با رعایت ماده ۱۰ این قانون و سایر مقررات مربوط برای مصرف خود از خارج کشور وارد کند:

اول - هواپیما و موتور و قطعات منفصله هر یک.

دوم - وسائل آلات و ادوات و تجهیزات و دستگاه‌های مربوط به هواپیما و موتور هواپیما.

سوم - وسائل مخابراتی و رادیویی (اعم از فرستنده و گیرنده) و رادار و قطعات منفصله آنها که در هواپیما و یا امور مربوط به هواپیمایی به کار می‌رود.

چهارم - دستگاه‌ها و وسائلی که برای آماده کردن هواپیما به کار رود و همچنین وسائلی که برای تعمیر و یا تعویض قطعات هواپیما و موتور هواپیما بکار می‌رود.

پنجم - مواد نفتی و روغن و گریس و متانول که برای سوخت و روغن کاری و تمیز کردن موتور و سایر مصارف هواپیمایی به کار می‌رود به استثناء موادی که با مشخصات لازم در داخل کشور تهیه می‌شود.

ششم - دستگاه‌ها و وسایلی که برای ساختن قطعات هواپیما و موتور هواپیما به کار می‌رود.

هفتم - وسائط نقلیه موتوری و غیر موتوری (به استثناء اتومبیل سواری و جیپ و جیپ استیشن و کامیون و اتوبوس معمولی) و تجهیزات و وسائل و متفرعات مربوط و قطعات منفصله آنها که انحصاراً برای حمل یا پیاده و سوار کردن مسافر و یا حمل بار و تخلیه و بارگیری هواپیما به کار رود اعم از این که در داخل و یا خارج هواپیما مورد استفاده قرار گیرد مشروط بر این که وسائط نقلیه مزبور در داخل کشور ساخته نشود.

هشتم - وسائلی که در داخل هواپیما برای خدمات و پذیرایی و یا استفاده مسافری و سرنشینان هواپیما به کار می‌رود و با علامت ثابت هواپیمایی ملی ایران مشخص باشد.

تبصره ۱ - مؤسسات مذکور در تبصره ۲ ماده ۵ این قانون از اجازه و معافیت‌های مصرحه در پنج بند اول این ماده در حدود احتیاجات خود برخوردار می‌گردند.

تبصره ۲ - باشگاه خلبانی هواپیمایی کشوری علاوه بر استفاده از مفاد تبصره ۱ فوق از اجازه و معافیت بند ششم این ماده نیز برخوردار می‌گردد و همچنین مجاز است هواپیمای بی‌موتور و دستگاه کشنده و هواپیمای مدل و وسائل و قطعات یدکی آنها را با رعایت ماده ۱۰ این قانون از خارج کشور وارد نماید.

ماده ۱۲ - شرکت ملی نفت ایران مکلف است از تاریخ اول فروردین ماه ۱۳۴۴ هر نوع مواد سوختنی و متانول مورد نیاز هواپیماهای شرکت هواپیمایی ملی ایران را به نرخ فروش داخلی قبل از تاریخ ۲۶ آذر ماه ۱۳۳۶ و در صورت معلوم نبودن نرخ و یا پیدایش فرآورده‌های جدید به نرخ متناسب با نرخ‌های قبل

از تاریخ مذکور با رعایت مفاد ماده ۱۰ این قانون و معافیت از هر گونه اضافه بها با شرکت مزبور محاسبه نماید.

تبصره ۱ - شرکت ملی نفت ایران مکلف است از دریافت تفاوت گذشته مصارف شرکت هواپیمایی ایران و شرکت سرویس فرودگاه مهرآباد به نفع شرکت هواپیمایی ملی ایران صرف نظر نماید.

تبصره ۲ - مؤسسات مذکور در تبصره ۲ ماده ۵ از تاریخ تصویب این قانون از نرخ هر نوع مواد سوختنی و متانول مذکور در این ماده استفاده خواهند نمود مشروط بر این که عملیات آنها به تشخیص اداره کل هواپیمایی کشوری عام‌المنفعه یا تجاری باشد.

قانون بالا مشتمل بر دوازده ماده و چهارده تبصره که لوایح آن به استناد ماده واحده مصوبه بیستم آذر ماه ۱۳۴۲ تقدیم شده بود و در تاریخ روز دوشنبه ۲۳ خرداد ماه ۱۳۴۵ به تصویب مجلس سنا رسیده در جلسه روز سه‌شنبه چهاردهم تیر ماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج شمسی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

رییس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون اصلاح ماده ۵ قانون هواپیمایی کشوری مصوب تیر ماه ۱۳۲۸ - مصوب ۱۳۶۷/۱/۲۵

ماده واحده: ماده ۵ قانون هواپیمایی کشوری مصوب تیر ماه ۱۳۲۸ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۵	برای اجرای این قانون سازمان مستقلی به نام سازمان هواپیمایی کشوری وابسته به وزارت راه و ترابری تأسیس می‌شود. سازمان دارای رئیسی است که در عین حال معاون وزیر راه و ترابری نیز می‌باشد و به پیشنهاد وزیر راه و ترابری و تصویب هیأت دولت برای مدت حداکثر ۳ سال به این سمت منصوب می‌شود، انتصاب مجدد وی به این سمت به روال فوق بلامانع می‌باشد.
--------	---

سازمان مزبور در انجام وظایف خود از نظر مالی و استخدامی و دارای، طبق مقررات مربوطه تحت نظر وزیر راه مستقلاً اقدام می‌نماید و سازمان آن به موجب تصویبنامه هیأت وزیران تعیین می‌شود. سازمان می‌تواند از محل درآمدهای قانونی خود در قالب بودجه‌های مصوب و در صورت وجود کسری از محل درآمدهای عمومی کشور طبق مقررات استفاده نماید. وظایف عمده سازمان مزبور به قرار زیر می‌باشد.

الف - ایجاد، توسعه بهره‌برداری و نگهداری فرودگاه‌ها و دستگاه‌های ناوبری و مخابراتی، رادیویی و تلگرافی و تلفنی که مخصوص تنظیم رفت و آمد هواپیماها و تأمین بی‌خطری پرواز آنها می‌باشد و به طور کلی هر نوع نظارت و مساعدتی که به منظور پیشرفت هواپیمایی کشوری و تأمین بی‌خطری پرواز لازم باشد.

ب - نظارت در فعالیت هواپیمایی کشوری طبق مقررات مربوط به منظور جلوگیری از وقوع مخاطرات و رقابت‌های مضره بین متصدیان حمل و نقل هوایی و حفظ مصالح عمومی.

ج - تربیت متخصصین فنی هواپیمایی کشوری با هماهنگی دستگاههای ذیربط.

د - اهتمام در پیشرفت و توسعه هواپیمایی کشوری و تشویق صنایع مربوطه.

ه - مطالعات در تحقیقات علمی و فنی در مسایل مربوط به هواپیمایی کشوری و ایجاد تسهیلات و تشویق افراد و مؤسسات صلاحیت‌دار به انجام این امور و تهیه موجبات آن.

و - تهیه طرح موافقتنامه و قراردادهای هواپیمایی با دول خارجی که طبق مقررات به وسیله دولت تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌شود.

تبصره ۱ - سازمان هواپیمایی کشوری مجاز است در زمینه‌های ایجاد و نگهداری و اداره فرودگاه‌ها رأساً و یا با مشارکت بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی با رعایت اصل ۴۴ قانون اساسی مبادرت به تأسیس شرکت بنماید.

تبصره ۲ - اساسنامه‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی این ماده حداکثر ظرف مدت شش ماه توسط سازمان هواپیمایی کشوری تهیه و از طریق وزارت راه و ترابری جهت تصویب به هیأت وزیران تسلیم خواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز پنجشنبه بیست و پنجم فروردین ماه یک هزار و سیصد و شصت و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۷،۲،۲۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

ماده ۱۱۴ قانون مدیریت خدمات کشوری - به منظور ایجاد تحول در نظام اداری کشور در ابعاد، نقش و اندازه دولت، ساختار تشکیلاتی و نظامهای استخدامی، مدیریت منابع انسانی، روشهای انجام کار و فناوری اداری و ارتقاء و حفظ کرامت مردم و نیل به نظام اداری و مدیریتی کارا، بهره‌ور و ارزش افزا، پاسخگو، شفاف و عاری از فساد و تبعیض، اثربخش، نتیجه‌گرا و مردم‌سالار، **شورای عالی اداری** با ترکیب و اختیارات زیر تشکیل می‌گردد.

اعضاء شورای یاد شده عبارتند از:

- ۱- رئیس جمهور (رئیس شورا) که در غیاب او معاون اول وی ریاست شورا را بر عهده خواهد داشت.
 - ۲- رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور (عضو و دبیر شورا).
 - ۳- وزراء آموزش و پرورش، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی و سه نفر از وزراء بخشهای دیگر به انتخاب هیأت وزیران.
 - ۴- وزیر یا رئیس دستگاه مستقل ذی‌ربط حسب مورد.
 - ۵- دو نفر از استانداران به انتخاب استانداران سراسر کشور.
 - ۶- دونفر صاحب نظر در رشته حقوق اداری و مدیریت به انتخاب رئیس جمهور.
 - ۷- دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر.
- دبیرخانه شورا در سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور خواهد بود و سازمان مسؤؤل نظارت بر حسن اجراء تصمیمات مربوط می‌باشد.
- مصوبات این شورا پس از تأیید رئیس‌جمهور لازم‌الاجراء است.

ماده ۱۱۵ - وظایف و اختیارات شورای یاد شده به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- اصلاح ساختار تشکیلات دستگاه های اجرائی به استثناء دستگاه هایی که احکام آنها در قانون اساسی آمده و یا به امر امام خمینی(ره) و مقام معظم رهبری تأسیس شده است.
- ۲- تجدید نظر در ساختار داخلی دستگاه های اجرائی به منظور ایجاد انسجام تشکیلاتی و حذف وظایف موازی، مشابه و تکراری.
- ۳- تفکیک وظایف اجرائی از حوزه های ستادی دستگاه های اجرائی و محدود نمودن فعالیت حوزه های ستادی به اعمال حاکمیت و امور مدیریتی و راهبردی، سیاستگذاری، برنامه ریزی، سازماندهی، نظارت و کنترل و انتقال وظایف اجرائی به واحدهای استانی، شهرستانی و سایر سطوح جغرافیایی و اصلاح ساختار تشکیلاتی متناسب با تغییرات به عمل آمده.
- ۴- تنظیم دستورالعمل در مورد ادغام واحدهای استانی و شهرستانی وابسته به هر یک از وزارتخانه ها در یک واحد سازمانی.
- ۵- بررسی تعیین نقش و اندازه دولت و اتخاذ ضوابط و سیاست های مناسب برای کوچک سازی دولت در چهارچوب سیاست های کلان و قوانین مربوطه .
- ۶- بررسی و موافقت با ایجاد هر نوع دستگاه اجرائی قبل از ارائه به مراجع ذی ربط مذکور در این قانون .
- ۷- بازنگری و اصلاح نظام تصمیم گیری شوراها و کمیته های کشور به نحوی که ضمن ارتقاء کیفی و کوتاه نمودن مراحل آن مراجع و نهادهای تصمیم گیرنده موازی و غیر ضرور حذف شوند.
- ۸ - تدوین مقررات لازم برای اجراء صحیح احکام این قانون.
- ۹ - شناسایی و واگذاری وظایف، امور و فعالیت های قابل واگذاری دستگاههای اجرائی به شهرداریها و بخش غیردولتی با هدف رهاسازی دولت از تصدی های غیر ضرور و همچنین تعیین نحوه ارتباط و تنظیم مناسبات نظام اداری با شوراهای اسلامی روستا، بخش و شهر، شهرستان و استان .
- ۱۰ - اصلاح و مهندسی مجدد سیستم ها، روش ها و رویه های مورد عمل در دستگاه های اجرائی با گرایش ساده سازی مراحل انجام کار، خودکارسازی عملیات و کاهش میزان ارتباط کارمندان با مراجعه کنندگان، افزایش رضایت مراجعان، کاهش هزینه های اداری و اقتصادی نمودن فعالیتها.
- ۱۱ - تصویب طرحهای لازم برای ارتقاء بهره وری و کارآیی نیروی انسانی و مدیریت دستگاههای اجرائی.
- ۱۲- تصویب مقررات لازم در جهت بهینه سازی ساختار، ترکیب و توزیع نیروی انسانی بخش دولتی.
- ۱۳ - تصویب دستورالعمل های مربوط به تعیین تکلیف نیروی انسانی دستگاههایی که ادغام، منحل، واگذار و یا وظایف آنها به دیگر دستگاهها منتقل می شود.

۱۴ - تصویب دستورالعمل ناظر بر بهره‌برداری مطلوب از فضاها و تجهیزات و وسائط نقلیه اداری ،
جابه‌جایی و تأمین ساختمانهای اداری.

۱۵ - پیشنهاد منابع موردنیاز برای تحقق برنامه‌های تحول نظام اداری و طرحهای مصوب شورا که نیاز به
منابع جدید دارد.

تبصره- ایجاد هرگونه دستگاه های اجرائی جدید براساس پیشنهاد دستگاه های ذی ربط موکول به تأیید
شورای عالی اداری و تصویب هیأت وزیران و با تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد بود.
